

Folkbildning och friluftsliv

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 16 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2008 som rör folkbildningsfrågor och 10 som rör friluftslivsfrågor. Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Förslag om kommuners och landstings ansvar för stöd till folkbildningen liksom förslag om ansvar för amatörkulturen avstyrks med hänvisning till den fortsatta beredningen av Kulturutredningens förslag. Förslag om en stärkt roll för folkbildningen, folkbildningsarbete inför EU-valet och arbete med integrationsfrågorna avstyrks med hänvisning till pågående arbete på området. Även förslag om ekonomiskt stöd till folkhögskolestudier för personer med funktionsnedsättning avstyrks med hänvisning till bl.a. Regeringskansliets beredning av frågan. Samverkan mellan folkhögskole- och komvuxverksamheter och folkbildningskurser i matematik, naturvetenskap och teknik avstyrks med hänvisning till att folkhögskolor och studieförbund är självständiga organ som självständigt bestämmer över sin profil och sitt eget kursutbud. Utskottet avstyrker även motioner om mål och visioner för friluftsrörelsen, bidrag till frivilligorganisationer och koloniträdgårdar med hänvisning till beredning av utredningsförslag.

Slutligen avstyrks fem motionsyrkanden som är identiska med eller snarlika sådana yrkanden som har behandlats tidigare under mandatperioden. I dessa fall har utskottet inte ansett det behövligt att motivera avslagsförslaget särskilt.

I betänkandet finns 7 *reservationer*.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	5
Folkbildning	5
Kommuners och landstings ansvar för stöd till folkbildningen	5
Ansvar för amatörkulturen	6
Stärkt roll för folkhögskolorna	8
Folkbildningen och EU-valet	9
Arbete med integrationsfrågorna	10
Folkhögskolestudier för personer med funktionsnedsättning	11
Folkhögskole- och komvuxverksamheter	13
Stärkt intresse för matematik, naturvetenskap och teknik	14
Friluftsliv	15
Mål och visioner för friluftsrörelsen	15
Bidrag till frivilligorganisationer	17
Koloniträdgårdar	18
Tidigare behandlade förslag	19
Reservationer	20
1. Kommuners och landstings ansvar för stöd till folkbildningen, punkt 1 (s, v)	20
2. Ansvar för amatörkulturen, punkt 2 (s)	21
3. Ansvar för amatörkulturen, punkt 2 (v)	21
4. Stärkt roll för folkhögskolorna, punkt 3 (s)	22
5. Arbete med integrationsfrågorna, punkt 5 (s)	23
6. Stärkt intresse för matematik, naturvetenskap och teknik, punkt 8 (s)	24
7. Bidrag till frivilligorganisationer, punkt 10 (s)	24
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	26
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Kommuners och landstings ansvar för stöd till folkbildningen**

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr224 av Thomas Strand (s) och

2008/09:Kr240 av Louise Malmström och Jan Björkman (båda s).

Reservation 1 (s, v)

2. **Ansvar för amatörkulturen**

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 33 och 34.

Reservation 2 (s)

Reservation 3 (v)

3. **Stärkt roll för folkhögskolorna**

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr317 av Per Svedberg (s).

Reservation 4 (s)

4. **Folkbildningen och EU-valet**

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr225 av Thomas Strand (s) yrkande 1.

5. **Arbete med integrationsfrågorna**

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr275 av Lars Johansson (s).

Reservation 5 (s)

6. **Folkhögskolestudier för personer med funktionsnedsättning**

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr324 av Staffan Danielsson m.fl. (c, m).

7. **Folkhögskole- och komvuxverksamheter**

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr342 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd).

8. **Stärkt intresse för matematik, naturvetenskap och teknik**

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr225 av Thomas Strand (s) yrkande 2 och

2008/09:Ub599 av Marie Granlund m.fl. (s) yrkande 8.

Reservation 6 (s)

9. Mål och visioner för friluftsrörelsen

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr281 av Anita Brodén m.fl. (fp) yrkandena 1–4 och 6 samt
2008/09:Kr357 av Sven Bergström och Ulrika Carlsson i Skövde
(båda c).

10. Bidrag till frivilligorganisationer

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr253 av Catharina Bråkenhielm (s),
2008/09:Kr281 av Anita Brodén m.fl. (fp) yrkande 5 och
2008/09:Kr340 av Monica Green (s).

Reservation 7 (s)

11. Koloniträdgårdar

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr291 av Ronny Olander m.fl. (s) yrkande 1.

12. Tidigare behandlade förslag

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr246 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) yrkan-
dena 2, 5 och 6,
2008/09:Kr273 av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda s) och
2008/09:Kr332 av Per Lodenius och Lars-Ivar Ericson (båda c).

Stockholm den 26 mars 2009

På kulturutskottets vägnar

Siv Holma

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Siv Holma (v), Cecilia Wikström i Uppsala (fp), Cecilia Magnusson (m), Anne Marie Brodén (m), Lars Wegendal (s), Mats Johansson (m), Anders Åkesson (c), Nikos Papadopoulos (s), Hans Wallmark (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Dan Kihlström (kd), Olof Lavesson (m), Göran Persson i Simrishamn (s), Solveig Hellquist (fp), Esabelle Dingizian (mp), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Utskottets överväganden

Folkbildning

Kommuners och landstings ansvar för stöd till folkbildningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsförslag om en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting angående bidragen till folkbildningen. Riksdagen hänvisar dels till det kommunala självstyret, dels till den fortsatta beredningen av Kulturutredningens förslag. Jämför reservation 1 (s, v).

Motionerna

Thomas Strand (s) anför i *motion Kr224* att det i folkbildningspropositionen betonats att folkbildningen är en angelägenhet för hela samhället och att ansvaret för det ekonomiska stödet till folkbildningen delas mellan stat, landsting och kommuner. Motionären är medveten om att staten inte kan kommendera vare sig landsting eller kommuner att öka sitt ekonomiska stöd men att regeringen ytterligare kan tydliggöra riksdagens ambition med det delade ansvaret. Regeringen bör därför ta initiativ till överläggningar med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om bidragen till folkbildningen.

I *motion Kr240* av Louise Malmström och Jan Björkman (båda s) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att slå vakt om folkbildningens särart och utvecklingsmöjligheter samt att på nationell nivå påbörja en dialog med lokala och regionala bidragsgivare kring detta. Motionärerna framhåller att flera kommuner, landsting och regioner har begränsat eller helt upphört med sitt stöd till folkbildningen sedan den politiska majoriteten skiftade 2006. På flera håll förs också en diskussion kring hur man i högre utsträckning ska kunna styra mot, uppdra åt och beställa verksamhet från studieförbund och folkhögskolor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet erinrar om sitt tidigare ställningstagande att folkbildningen är en gemensam angelägenhet för staten, kommunerna, landstingen, regionerna och huvudmännen och att det ekonomiska ansvaret bör bäras gemensamt. Kommuner och landsting avgör emellertid självständigt vilken nivå de egna anslagen ska ha.¹

¹ Bet. 2007/08:KrU14, rskr. 2007/08:101.

Utskottet konstaterar samtidigt att Kulturutredningen i sitt betänkande *Förnyelseprogram* (SOU 2009:16) även behandlat folkbildningen. Utredningen pekar på att anslagen till folkbildningen innefattar merparten av statens stöd till amatörkulturen och att studieförbunden hör till de största aktörerna på området. Utredningen anser det därför viktigt att studieförbunden är representerade i den framtida dialogen och i eventuella överenskommelser av det slag som tidigare slutits på det sociala området mellan staten, den ideella sektorn och Sveriges Kommuner och Landsting och som utredningen föreslår att regeringen ska ta initiativ till. Åtgärder för att förstärka sambandet mellan folkbildningen och kulturområdet bör diskuteras i ett sådant sammanhang anser utredningen.

Regionernas bidrag till folkbildningen är ytterligare en aspekt som bör ges betydelse i förhandlingarna mellan stat och region inom ramen för portföljmodellen anser utredningen. Det är väsentligt att företrädare för folkbildningen och andra relevanta verksamheter i den ideella sektorn bereds möjlighet att delta i den dialog som föregår sådana regionala överenskommelser.

Utredningens betänkande har sänts ut på remiss och en proposition väntas bli avlämnad till riksdagen under nästa riksmöte.

Utskottet anser för sin del att regeringens ställningstagande till Kulturutredningens förslag bör avvaktas. Motionerna Kr224 (s) och Kr240 (s) avstyrks.

Ansvar för amatörkulturen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsförslag om amatörkulturen. Regeringens ställningstagande till Kulturutredningens förslag bör avvaktas.

Jämför reservationerna 2 (s) och 3 (v).

Motionen

Vänsterpartiet konstaterar i *motion Kr307* att ansvaret för amatörkulturen är uppdelat på flera instanser och att detta är till men för amatörkulturens utveckling. Motionärerna föreslår därför att en arbetsgrupp bestående av representanter för Ungdomsstyrelsen, Folkbildningsrådet och Amatörkulturens samrådsgrupp ges i uppdrag att utreda hur det övergripande ansvaret för amatörkulturen ska utformas (yrkande 33). En annan faktor som hämmar amatörkulturens utveckling är bidragsreglerna som hindrar åldersintegrerad verksamhet. Därför bör regeringen återkomma med förslag till anpassning av bidragsregler i detta avseende (yrkande 34).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att man för att få räknas som deltagare i en studiecirkel måste fylla 13 år under året. En studiecirkel bör inte heller omfatta fler än tolv personer. Annan folkbildningsverksamhet kan genomföras i friare och mer flexibla former. Utskottet har noterat att Amatörkulturens samrådsgrupp fört fram synpunkter på vad de uppfattar som en snäv syn på studier och på studiecirkel till Kulturutredningen. Utskottet har förståelse för synpunkten att amatörkulturens verksamhet inte alltid passar in i studieförbundens regelverk och konstaterar samtidigt att Kulturutredningen behandlat frågan.

Kulturutredningen redovisar i sitt betänkande *Förnyelseprogram* (SOU 2009:16) att flera ideella organisationer på kulturområdet inlett ett övergripande samarbete, Ideell kulturallians – folkrörelse för konst, kreativitet och utveckling. I organisationen deltar Amatörkulturens samrådsgrupp (ax), Bygdegårdarnas Riksförbund, Folkets Hus och Parker, Musikarrangörer i samverkan (MAIS) samt Riksteatern. Ideell kulturallians vill driva arbetet med att utveckla dialog och processer där de ideella organisationerna inom kultursektorn blir förhandlingsparter i relation till stat, region och kommun. Samarbetet som påbörjades i december 2008 kan ses som ett första steg från dessa organisationers sida mot att inleda en dialog på kulturområdet liknande den som har lett fram till överenskommelsen på det sociala området.

Den dialog som utredningen vill att regeringen tar initiativ till på kulturområdet mellan den ideella sektorn och Sveriges Kommuner och Lands-ting (SKL) bör enligt förslaget inkludera bl.a. amatör- och arrangörsorganisationer, organisationer bildade på etnisk grund, kulturinriktade ungdomsorganisationer, lokalhållande organisationer, studieförbund och de nationella minoriteternas organisationer. Utredningen föreslår att de statliga kulturinstitutionerna ges tydliga uppdrag att i högre grad inkludera den ideella sektorn i sina arbetsprocesser. Vidare föreslår man en kulturpolitik där större ansvar överläts åt regionerna inom ramarna för den s.k. portföljmodellen.

Utskottet anser att regeringens ställningstagande till Kulturutredningens förslag bör avvaktas. Motion Kr307 (v) yrkandena 33 och 34 avstyrks därmed.

Stärkt roll för folkhögskolorna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om förstärkt roll för folkhögskolorna. Folkbildningens betydelse har betonats genom den kraftiga förstärkning av anslaget som gjordes 2007, vilket innebär att 3,2 miljarder kronor nu anvisas för 2009. Inom folkbildningen pågår ett ständigt utvecklings- och förändringsarbete.

Jämför reservation 4 (s).

Motionen

Per Svedberg (s) föreslår i *motion Kr317* en stärkt roll för folkhögskolorna. Motionären anser att folkhögskolornas kompetens borde användas mer för att hjälpa människor tillbaka till arbetslivet och en ny utbildning.

Bakgrund

Statens stöd till folkbildningen ska enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen ha till syfte att

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
2. bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället och
4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Bland de verksamheter som i särskilt hög grad utgör motiv för statens stöd är verksamheter inriktade på det livslånga lärandet.

Utskottets ställningstagande

Folkbildningen fyller en viktig funktion för att stärka och utveckla demokratin. Den ger möjlighet till livslångt lärande på deltagarnas egna villkor, bidrar till att höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället och ökar människors samhällsengagemang. Folkhögskolor och studieförbund är också viktiga aktörer i det gemensamma arbetet med att bryta människors utanförskap. Regeringen har understrukit folkbildningens betydelse genom att föreslå riksdagen att höja anslaget med 490 miljoner kronor från och med 2007. Det innebär att 3,2 miljarder kronor har anvisats till folkbildningen för 2009.

Utvecklings- och förändringsarbete är ett kontinuerligt inslag i folkbildningsverksamheten. Det syftar till att möta förändringar i det omgivande samhället och de nya krav som ställs på folkbildningens organisationer. Insatser av det slag som motionären efterlyser genomförs också på flera

håll. För 2008 redovisar Folkbildningsrådet bl.a. att Hellidens folkhögskola och Arbetsförmedlingen i Skövde har samverkat om att erbjuda aktiviteter för personer inom jobb- och utvecklingsgarantin inom ramen för särskild arbetsträning. Västerbergs folkhögskola har beviljats medel för att stärka kvinnors entreprenörskap. Målgruppen var kvinnor som saknade formell utbildning. Folkhögskolorna i Skaraborg, Axevalla, Hjo och Helliden har samarbetat för att kunna erbjuda utbildningar som skulle inspirera till nytt arbete eller vidare studier. Andra folkhögskolor har inriktat sig på det mångkulturella samhällets utmaningar eller mot den demografiska utmaningen.

Utskottet anser inte att det behövs något initiativ från riksdagens sida med anledning av motion Kr317 (s). Motionen avstyrks.

Folkbildningen och EU-valet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om folkbildningen och EU med hänvisning till den treåriga satsning på folkbildningsinsatser om EU som nu görs.

Motionen

Thomas Strand (s) begär i *motion Kr225* ett tillkännagivande till regeringen om folkbildningens möjligheter att arbeta för ett ökat valdeltagande i EU-valet samt en fördjupad debatt om vad medlemskapet i Europeiska unionen innebär (yrkande 1). Motionären anser att folkbildningens aktörer kan spela en betydelsefull roll i det svenska samhällslivet inför och i samband med Sveriges roll som EU:s ordförandeskap andra halvåret 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärens uppfattning att ett aktivt folkbildningsarbete kan spela en betydelsefull roll och bidra till att öka kunskapen om EU och om det svenska EU-ordförandeskapet hösten 2009. Det kan därmed också leda till ett ökat valdeltagande i EU-valet. Det var också därför som regeringen i december 2008 gav Folkbildningsrådet i uppdrag att genomföra förstärkta folkbildningsinsatser genom studieförbund och folkhögskolor avseende EU. Satsningen omfattar perioden 2009–2011. Insatserna ska koncentreras till ett fåtal tydligt avgränsade projekt. För 2009 anslogs 5 miljoner kronor till projekt som bedöms ha särskilt goda förutsättningar att öka allmänhetens kunskap om EU och det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd samt valet till Europaparlamentet.

Intresset har också visat sig vara stort. Samtliga studieförbund och ca 2/3 av folkhögskolorna ansökte om projektmedel. Studieförbunden har beviljats 2,9 miljoner kronor och folkhögskolorna 1,95 miljoner kronor.

Folkbildningsrådets styrelse har reserverat 150 000 kronor för dokumentation och erfarenhetsspridning. Folkbildningsrådet har prioriterat projekt som syftar till att stimulera dialog om sakfrågorna, som visar på samband mellan EU och människors vardag och som främjar deltagande i valet till Europaparlamentet samt gör människor medvetna om att man som enskild kan påverka EU:s prioriteringar. Även projekt som syftar till att belysa hur det europeiska samarbetet kan bidra till att lösa klimatfrågan har prioriterats.

Utskottet anser motion Kr225 (s) yrkande 1 vara väl tillgodosedd med den treåriga satsning på folkbildningsinsatser om EU som nu görs. Motionen avstyrks.

Arbete med integrationsfrågorna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om ett riktat uppdrag att arbeta med integrationsfrågorna med hänvisning till det arbete som pågår på området.

Jämför reservation 5 (s).

Motionen

I *motion Kr275* begär Lars Johansson (s) att Folkbildningsrådet och folkhögskolorna ska ges ett riktat uppdrag att arbeta med integrationsfrågor i de stora städernas mångkulturella miljonprogramsområden. Motionären framhåller att folkhögskolorna är särskilt lämpade att arbeta med detta mot bakgrund av folkbildningens uppdrag att stärka demokratin och att bidra till människors möjlighet att påverka sin egen livssituation.

Utskottets ställningstagande

Sverige är i dag ett mångkulturellt land, vilket innebär både möjligheter och utmaningar. Ett av statens syften med stödet till folkbildningen är att den ska förstärka och utveckla demokratin i samhället. Demokrati innebär bl.a. att ge alla möjlighet till deltagande. Därför är det en uppgift för folkbildningen att bidra till ökad integration mellan dem som bott i landet länge och dem som relativt nyligen invandrat till Sverige. Utskottet anser att verksamheten inom folkbildningen kan fylla en viktig funktion i strävan att öka förståelsen och erfarenhetsutbytet mellan människor med olika bakgrund.

Utskottet konstaterar att Folkbildningsrådet vid fördelningen av statsbidrag till folkhögskolor för 2009 avsatt särskilda medel till Göteborgs och Sjöviks folkhögskolor för fortsatt försöksverksamhet med folkhögskolekurser i samverkan med romska respektive muslimska organisationer. De båda folkhögskolorna har erhållit vardera 2,3 miljoner kronor för denna

verksamhet. Göteborgs folkhögskola har som huvudsakligt syfte att motverka segregation och verka för att utjämna klyftor mellan människor. Skolan har filialer i de invandrartäta stadsdelarna Biskopsgården, Lundby, Bergsjön och Agnesberg i Göteborg. Sjöviks folkhögskola startade i mars 2007 en filial i Kista i Stockholm. Verksamheten drivs i samarbete med den muslimska föreningen Kanava. Avsikten är att folkhögskolan ska bli en självständig folkhögskola 2010 och då bli Sveriges första folkhögskola med muslimsk bakgrund.

Utskottet vill vidare peka på att folkbildningsorganisationerna har möjlighet att söka medel från EU:s Integrationsfond för projekt som främjar integrationen av s.k. tredjelandsmedborgare, dvs. medborgare från länder utanför EU. Av Integrationsfondens medel har ca 15 miljoner kronor om året satts av som projektmedel för insatser i Sverige. Medfinansiering krävs med 50 % och i vissa fall med 25 %. Vid den första utlysningen fanns också folkhögskolor med bland de projektsökande.

I oktober 2008 presenterade Folkbildningsrådet rapporten *Folkbildning och lokal utveckling i förorten. En studie om folkbildningens villkor och vardag*. I rapporten studeras folkbildningens arbete i tre olika förorter, nämligen Holma och Kroksbäck i Malmö samt Bergsjön i Göteborg. Syftet med studien var att belysa de villkor och den vardag som folkhögskolor och studieförbund möter i det lokala samhället och hur man kan vara en aktör i det lokala utvecklingsarbetet. Projektet genomfördes av Dalarnas forskningsråd och Linköpings universitet och pågick mellan 2006 och 2008. I rapporten konstateras att kopplingen mellan lokal utveckling och folkbildning inte är särskilt stark på ett strukturellt plan, men att folkbildningen fyller en stor funktion på ett individuellt plan.

Utskottet anser motion Kr275 (s) i huvudsak tillgodosedd med det anförda. Motionen avstyrks.

Folkhögskolestudier för personer med funktionsnedsättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att vidta åtgärder för att ekonomiskt underlätta för personer med funktionsnedsättning att studera vid folkhögskola.

Motionen

I *motion Kr324* pekar Staffan Danielsson m.fl. (c, m) på att sjuk- och aktivitetsersättningen inte täcker merkostnaderna för att studera på folkhögskola. Tidigare fanns ett studiebidrag på 2 500 kronor per månad för dessa

merkostnader men det är nu avvecklat. Motionärerna anser att regeringen antingen bör införa ett stöd motsvarande det tidigare studiebidraget eller räkna upp det särskilda statsbidraget.

Bakgrund

Den 1 januari 2007 infördes, efter beslut av en enig riksdag våren 2006, en samordningsbestämmelse mellan studiemedelssystemet och sjuk- och aktivitetsersättningen. Bestämmelsen innebär att det inte är möjligt att under en och samma tidsperiod få både studiemedel och sjuk- och aktivitetsersättning. Samtidigt infördes möjligheten att få sjuk- och aktivitetsersättningen vilande vid studier². Samordningsbestämmelserna har bl.a. inneburit att personer med funktionsnedsättning som studerar vid folkhögskola och som tidigare kunnat uppbära både aktivitetsersättning och studiemedlets bidragsdel inte längre har rätt till det sistnämnda.

I ett interpellationssvar i november 2007³ underströk statsrådet Lars Leijonborg (fp) att studiemedel är avsett att lämnas till reguljära studier medan sjuk- och aktivitetsersättningen lämnas för aktiviteter av rehabiliteringskaraktär. Personer som har sjuk- och aktivitetsersättning har möjlighet att söka andra former av stöd, t.ex. bostadstillägg och handikappersättning. Sjuk- och aktivitetsersättningen i kombination med bostadstillägg är tänkt att täcka en persons levnadsomkostnader. Ministern underströk samtidigt att kommunerna och landstingen har ett långtgående ansvar för personer med funktionsnedsättning.

Utskottets ställningstagande

Folkbildningsrådet och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har i var sin skrivelse till Utbildningsdepartementet i januari 2009 tagit upp frågan om finansiering av studier vid folkhögskola för elever med funktionsnedsättning. I skrivelserna pekas på att den nya samordningsbestämmelsen innebär att elever med funktionsersättning får drygt 2 000 kronor mindre per månad för att bekosta boende, mat, läromedel, resor och personliga utgifter. Skälet till den försvårade ekonomiska situationen för studerande med funktionsnedsättning är framför allt kostnaderna för dubbelt boende.

Skrivelserna bereds för närvarande inom Utbildningsdepartementet.

Utskottet anser inte att motion Kr324 (c, m) bör föranleda något initiativ från riksdagens sida. Motionen avstyrks.

² Prop. 2005/06:159, bet. 2005/06:SfU16, rskr. 2005/06:267.

³ Ip. 2007/08:119, prot. 2007/08:26.

Folkhögskole- och komvuxverksamheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att de kommuner som önskar det ska få sammanföra folkhögskole- och komvuxverksamheterna. Folkhögskolorna är självständiga organ. En närmare samverkan mellan olika delar av utbildningssystemet kan dock gagna alla aktörer, och framför allt alla medborgare som tar del av dessa aktörers tjänster.

Motionen

I *motion Kr342* föreslår Chatrine Pålsson Ahlgren (kd) att de kommuner som önskar det ska få sammanföra folkhögskole- och komvuxverksamheterna. Motionären vill också att folkhögskolor ska få ge betyg i enskilda ämnen i likhet med komvux. Hon anser att ett närmare samarbete skulle effektivisera utbildningen och minska kostnaderna vilket skulle vara till nytta för både komvux och folkhögskolorna. Om folkhögskolorna får ge betyg i enskilda ämnen på samma sätt som komvux skulle detta också höja statusen på folkhögskolorna och göra det mer attraktivt att välja en folkhögskoleutbildning.

Utskottets ställningstagande

Ansvar för vuxenutbildningen delas av stat, kommuner, landsting, organisationer och enskilda utbildningsanordnare. Staten finansierar vissa delar av vuxenutbildningen genom statsbidrag för verksamheten men ansvaret för huvuddelen av finansieringen och genomförandet ligger hos kommunerna. Kommunerna ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen.

Utskottet erinrar om att folkhögskolorna är självständiga organ. Av de 148 folkhögskolorna i Sverige är 107 knutna till olika folkrörelser, ideella organisationer, stiftelser eller föreningar. Övriga folkhögskolor drivs av landsting och regioner samt av en kommun. Folkhögskolorna erhåller statsbidrag för sin verksamhet⁴, men varje folkhögskola bestämmer självständigt över sitt kursutbud och sin profil och är inte bunden till centralt fastställda läroplaner och sätter därmed inte heller betyg. Folkhögskolestudier på allmän kurs ger behörighet till högskolestudier. För detta krävs studier på gymnasienivå i sammanlagt tre år. Eleven får därefter ett studieomdöme som är en sammanfattande bedömning av studieförmågan.

Utskottet vill understryka att det är viktigt att bevara folkhögskolan som en alternativ väg till vidare studier inom universitet och folkhögskola. Ett utbildningssystem behöver erbjuda flera olika vägar för de studerande oavsett om målet är högre studier eller inte.

⁴ Förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen.

Många folkhögskolor bedriver också olika former av uppdragsutbildningar och kan genomföra utbildningar för komvux räkning. I de fall uppdragsutbildningen följer fastställda läroplaner kan också betyg ges.

I folkbildningspropositionen 2005/06:192 redovisades att många kommuner och regioner arbetar med att skapa en infrastruktur för vuxnas lärande, där lärcentrum ofta är metoden för att samla alla relevanta resurser. I propositionen betonades att det finns anledning för såväl folkhögskolor som studieförbund att delta mer i skapandet av denna kommunala infrastruktur. Alla aktörer, och framför allt alla medborgare som tar del av dessa aktörers tjänster, har att vinna på samverkan.

Utskottet delar uppfattningen att en närmare samverkan mellan olika delar av utbildningssystemet bör eftersträvas. Utskottet anser inte att motion Kr342 (kd) bör föranleda något initiativ från riksdagens sida. Motionen avstyrks.

Stärkt intresse för matematik, naturvetenskap och teknik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsförslag om stärkt intresse för matematik, naturvetenskap och teknik. Folkhögskolor och studieförbund är självständiga organ som bestämmer över sitt eget kursutbud och sin profil.

Jämför reservation 6 (s).

Motionerna

I *motion Ub599* begär Marie Granlund m.fl. (s) ett tillkännagivande om folkbildningens möjligheter att stärka kunskaperna i matematik (yrkande 8). Motionärerna anser att folkhögskolor och studieförbunden kan ge viktiga bidrag till att stärka matematikkunskaperna i samhället genom att erbjuda utbildning till föräldrar som upplever att det är svårt att stötta barnen i matematikstudierna.

Thomas Strand (s) tar i *motion Kr225* upp behovet av att stärka intresset för matematik, naturvetenskap och teknik. Motionären anser att folkbildningens aktörer kan spela en viktig roll och att särskilt studieförbunden kan mobiliseras och nå ut till många föräldrar för att öka deras kunskaper i dessa ämnen (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inhämtat att den form av matematikkurser för föräldrar som efterfrågas i motionerna finns på flera håll i landet. Flera studieförbund erbjuder studiecirklar och den kommunala vuxenutbildningen har i flera kommuner kurser i ämnet.

Här bör också nämnas att Nationellt Centrum för Matematikutbildning (NCM) gett ut boken *Familjematematik – Hemmet och skolan i samverkan*. NCM och Myndigheten för skolutveckling har tagit fram broschyrer om barn och matematik som vänder sig till föräldrar med barn i förskoleåldern. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att genomföra utvecklingsinsatser inom matematik, naturvetenskap och teknik i grundskolan. Under 2009 har 107 miljoner kronor avsatts för detta ändamål.

Utskottet konstaterar än en gång att folkhögskolor och studieförbund är självständiga organ som bestämmer över sitt eget kursutbud och sin profil och att de inte är bundna till centralt fastställda läroplaner. Utskottet anser det dock sannolikt att såväl folkhögskolor som studieförbund finner det intressant att följa upp den satsning på matematik som nu görs inom skolans ram.

Motionerna Kr225 (s) yrkande 2 och Ub599 (s) yrkande 8 avstyrks därmed.

Friluftsliv

Mål och visioner för friluftsrörelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om mål och visioner för friluftsrörelsen. Den fortsatta beredningen av förslagen i betänkandena *Rörelser i tiden* och *Myndigheten för miljön – en granskning av Naturvårdsverket* bör avvaktas.

Motionerna

I *motion Kr281* begär Anita Brodén m.fl. (fp) ett tillkännagivande om att det ska finnas tydliga politiska mål och visioner för friluftsrörelserna (yrkande 1). Vidare begärs tillkännagivanden om att i större utsträckning använda sig av friluftsrörelsens potential i folkhälsoarbetet (yrkande 2) och för att öka förståelsen för naturens miljö- och kulturvärden (yrkande 3). Friluftsrörelsen kan också användas i integrationsarbetet (yrkande 4). Motionärerna anser också att det i statliga och kommunala beslut och satsningar bör inbegripas vikten av friluftaktiviteter (yrkande 6).

Sven Bergström och Ulrika Carlsson i Skövde (båda c) efterlyser i *motion Kr357* en nationell strategi där betydelsen av friluftslivet formuleras och mål sätts. Ribban för folkhälsan kan läggas mycket högre, framhåller de, om man ser till att värdet av friluftslivet kommer alla till del. Genom att tydligt redovisa sambanden mellan friluftsliv och hälsa vill de förändra attityder.

Bakgrund

Miljöminister Andreas Carlgren har den 16 december 2008 svarat på två interpellationer⁵ av Gunvor G Ericson (mp) respektive Anita Brodén (fp) om hur han ser på friluftslivets betydelse för vardagsmotion och folkhälsa, men också hur han ser på dess betydelse för arbetet med integration, demokrati och kunskap om natur och miljö. Ministern anförde bl.a. följande:

Låt mig börja med att säga att jag delar uppfattningen om vikten av friluftslivets värden och nytta för såväl folkhälsa, integration, naturkunskap, vår välfärd som dess betydelse för ekonomin. För mig personligen är naturen en värdefull källa till rekreation och upplevelser. Det är en del av vårt natur- och kulturarv och utgör en gemensam värdegrund för oss alla i Sverige. De fantastiska möjligheterna som vi har i vårt land att vistas i naturen för upplevelser och fysisk aktivitet är oerhört viktiga. Dessa möjligheter utgör en attraktion som vi kan njuta av själva och erbjuda besökare från andra länder. — — —

Regeringen ser positivt på att det finns en mångfald möjligheter att utöva friluftsliv, på egen hand eller i organiserade former. De ideella organisationerna och det personliga engagemanget bidrar starkt till att upprätthålla och utveckla intresset för och utövandet av friluftslivsaktiviteter. Friluftslvsorganisationernas verksamhet är mycket viktig för samhället. Regeringen betonar vikten av att friluftslvsorganisationerna fortsätter att verka i nya och gamla former, och att det även framöver finns en mångfald friluftslvsverksamheter som är lättillgängliga för alla grupper i samhället. Därför tilldelas Friluftsrådet årligen 25 miljoner kronor att fördela till angelägen verksamhet inom friluftslvsorganisationerna.

Ministern framhöll i sitt svar också regeringens vilja till samverkan med friluftslivet liksom dess regelbundna möten med friluftslvsorganisationerna.

Utskottets ställningstagande

Friluftslvsorganisationerna fyller en viktig funktion genom att erbjuda såväl barn och ungdomar som vuxna friluftslvsaktiviteter som ger både upplevelser och fysisk aktivitet. De ökar också kunskapen om natur och miljö och informerar om allemansrätten. Liksom motionärerna och ministern vill utskottet framhålla friluftslvsrörelsens betydelse för folkhälsan och dess insatser för att öka förståelsen för naturens miljö- och kulturvärden. Friluftslvsrörelsens arbete kan också bidra till att underlätta integrationen.

Utskottet konstaterar samtidigt att betänkandet om den statliga folkrörelsepolitiken, *Rörelser i tiden* (SOU 2007:66), för närvarande bereds inom Regeringskansliet och att en proposition planeras till nästa riksmöte.

⁵ Ip. 2008/09:167 och 2008/09:179, protokoll 2008/09:50.

Utskottet vill också peka på att betänkandet *Myndigheten för miljön – en granskning av Naturvårdsverket* (SOU 2008:62) tar upp frågan om hur stödet till friluftorganisationerna fördelas. Utredningen föreslår att Friluftsrådet, som är tillsatt av regeringen och knutet till Naturvårdsverket, ska avskaffas och att Naturvårdsverket ska ta över beslutanderätten för bidrag till friluftorganisationerna. Vidare föreslår utredningen en översyn av ansvarsfördelning och strategier för genomförande av friluftspolitiken.

Betänkandet är remissbehandlat och också dessa förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet anser att regeringens fortsatta beredning av förslagen i betänkandena bör avvaktas.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Kr281 (fp) yrkandena 1–4 och 6 samt Kr357 (c).

Bidrag till frivilligorganisationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bidrag till frivilligorganisationer. Den fortsatta beredningen av förslagen i de aktuella betänkandena bör avvaktas.

Jämför reservation 7 (s).

Motionerna

I *motion Kr340* lyfter Monica Green (s) fram behovet av förebyggande arbete i frivilligorganisationer och kommuner. Motionären framhåller föreningslivets roll i den demokratiska fostran och anser att föreningslivet också kan bidra till en senarelagd alkoholdebut och en utveckling av en mer hälsosam livsstil. Idrottsrörelsen och folkbildningen erhåller stöd från samhället som de själva genom egna centrala organ får fördela inom sina respektive områden. Denna modell skulle kunna fungera som förebild även för andra folkrörelser resursfördelning, anför hon.

I *motion Kr253* anför Catharina Bråkenhielm (s) att friluftorganisationerna tar ett stort ansvar för att bygga ett mer hälsosamt samhälle. Motionären anser därför att friluftslivets organisationer bör ges högre status från samhällets sida och att friluftsrörelsen på samma sätt som idrottsrörelsen bör kunna administrera sina bidrag själva.

Anita Brodén m.fl. (fp) anser i *motion Kr281* att det krävs en lämplig organisation av samhällets resurser till friluftsrörelsen (yrkande 5). Motionären synes anse att resurserna till friluftsrörelsen bör fördelas på samma sätt som till idrottsrörelsen.

Utskottets ställningstagande

Målet för folkrörelsepolitiken är att människor ska ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar. Genom föreningslivet kan människor gå samman och påverka både sin egen situation och mer övergripande frågor om samhällets utveckling. Utskottet vill understryka att föreningslivet och de idéburna organisationerna är centrala för demokratin. Därför har regeringen också en kontinuerlig kontakt med föreningslivet och för genom Folkrörelseforum en dialog om föreningslivets villkor och förutsättningar.

Som ovan redovisats bereds för närvarande betänkandet om den statliga folkrörelsepolitiken, *Rörelser i tiden* (SOU 2007:66), inom Regeringskansliet och en proposition planeras till nästa riksmöte.

Även betänkandet *Myndigheten för miljön – en granskning av Naturvårdsverket* (SOU 2008:62) bereds för närvarande. I departementet pågår också ett arbete med att se över förordningen (2007:1052) med instruktion för Naturvårdsverket varvid frågan om Friluftsrådet kan komma att behandlas. Det bör påpekas att en ändring i instruktionen för Naturvårdsverket inte är en fråga för riksdagen.

Utskottet anser att den fortsatta beredningen bör avvaktas. Motionerna Kr253 (s), Kr281 (fp) yrkande 5 och Kr340 (s) avstyrks.

Koloniträdgårdar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att koloniträdgårdsvksamhet ska bli en stödberättigad form av friluftsliv.

Motionen

Ronny Olander m.fl. (s) föreslår i *motion Kr291* att koloniträdgårdsvksamhet definieras som en stödberättigad form av friluftsliv (yrkande 1). Motionären anser att Naturvårdsverket som handlägger statens stöd till friluftslivet bör uppmanas att definiera koloniträdgårdsvksamhet som en stödberättigad form av friluftsliv och överväga hur verket kan bidra till att den utvecklas vidare.

Utskottets ställningstagande

Det ankommer på Friluftsrådet att inom ramen för tillgängliga medel pröva och väga ansökningar om bidrag mot varandra. Bidrag lämnas enligt förordningen (2003:133) om statsbidrag till friluftorganisationer. Enligt förordningen definieras friluftsliv som vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.

Friluftorganisation ska vara ideell och ha till huvudändamål eller som väsentlig del av sin verksamhet att bedriva eller främja långsiktigt hållbart friluftsliv.

Som ovan redovisats bereds för närvarande utredningen om Naturvårdsverket. Utredningen har föreslagit att Friluftsrådet avskaffas och att Naturvårdsverket övertar ansvaret för bidraget till friluftorganisationerna. Utredningen föreslår också en översyn av ansvarsfördelning och strategier för genomförande av friluftspolitiken.

Utskottet avstyrker därmed motion Kr291 (s) yrkande 1.

Tidigare behandlade förslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag av samma innebörd som har avvisats av riksdagen tidigare under valperioden.

Motionerna

Utskottet har tidigare under mandatperioden avstyrkt motionsförslag om folkbildning och friluftsliv som är likadana som eller snarlika med nedan förtecknade yrkanden. Utskottet hänvisar till betänkandet 2007/08:KrU14 och finner inte skäl att nu ta upp dessa frågor till förnyad behandling. Motionerna avstyrks därmed.

- *Kr246* av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) om vikten av en stärkt och säkrad position för studieförbund och folkhögskolor, om folkhögskolornas betydelse för arbetslösa och om att folkhögskolorna lever under pressade ekonomiska villkor, yrkandena 2, 5 och 6,
- *Kr273* av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda s) om att värna om folkbildningen, och
- *Kr332* av Per Lodenius och Lars-Ivar Ericson (båda c) om en informations- och utbildningskampanj om hur man använder datorer och Internet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Kommuners och landstings ansvar för stöd till folkbildningen, punkt 1 (s, v)

av Siv Holma (v), Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2008/09:Kr224 av Thomas Strand (s) och

2008/09:Kr240 av Louise Malmström och Jan Björkman (båda s).

Ställningstagande

Våren 2006 antog riksdagen en ny folkbildningsproposition i vilken betonades att folkbildningen är en angelägenhet för hela samhället och att ansvaret för det ekonomiska stödet till folkbildningen delas mellan stat, landsting och kommuner. Riksdagen ökade 2007 anslagen till folkbildningen med 490 miljoner kronor.

Trots detta finns det skäl att känna oro inför framtidens folkbildning. Sedan den politiska majoriteten skiftade 2006 har flera kommuner, landsting och regionförbund i landet beslutat att kraftigt begränsa eller helt upphöra med sitt stöd till folkbildningen. På flera håll förs också en diskussion kring hur man i högre utsträckning ska kunna styra mot, uppdra åt och beställa verksamhet från studieförbund och folkhögskolor. Blir detta verklighet förloras hela poängen med folkbildningen, då kan vilken kommersiell utbildningsleverantör som helst ta över dess verksamhet. Vi anser att folkbildningen är och ska vara ett alternativ till det institutionaliserade lärandet.

Staten kan inte kräva att landsting och kommuner ska öka sitt ekonomiska stöd till folkbildningen. Men regeringen kan enligt vår uppfattning ytterligare tydliggöra riksdagens ambition med ett delat ansvar för stödet till folkbildningen. I detta syfte bör regeringen, i enlighet med vad som angavs i folkbildningspropositionen, föra en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting om deras bidrag till folkbildningen.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bifaller motionerna Kr224 (s) och Kr240 (s).

2. Ansvar för amatörkulturen, punkt 2 (s)

av Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 34 och avslår motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 33.

Ställningstagande

Amatörkulturen är en folkrörelse med ca 750 000 medlemmar i körer, teaterföreningar, hembygdsföreningar och mycket mer. Verksamheten har stor betydelse för ungas och vuxnas eget skapande och breddar samtidigt kulturlivet lokalt. En faktor som hämmar amatörkulturens utveckling är emellertid de bidragsregler som hindrar åldersintegrerad verksamhet. När reglerna hindrar unga människor från att exempelvis sjunga i en generationsblandad kör där de känner sig höra hemma fungerar inte regelverket tillfredsställande. Vi anser att regeringen bör återkomma med förslag till anpassning av bidragsregler så att de inte hindrar åldersintegrerad verksamhet.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bifaller motion Kr307 (v) yrkande 34 och avslår motion Kr307 (v) yrkande 33.

3. Ansvar för amatörkulturen, punkt 2 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 33 och 34.

Ställningstagande

Amatörkulturen är en folkrörelse med ca 750 000 medlemmar i körer, teaterföreningar, hembygdsföreningar och mycket mer. Amatörkulturens bredd är en nödvändig rekryteringsbas för den professionella kulturen, och den professionella kulturen inspirerar amatörkulturen – de förutsätter varandra. I dag är stödet till amatörkulturen uppdelat mellan olika aktörer: Ungdomsstyrelsen, Kulturrådet och folkbildningen. Detta, liksom den sammanlagda bristen på pengar, är till men för amatörkulturens utveckling. Jag anser därför att en arbetsgrupp bestående av Ungdomsstyrelsen, Folkbildningsrådet och amatörkulturens samarbetsgrupp bör ges i uppdrag att utreda hur det övergripande ansvaret för amatörkulturen ska utformas.

Ytterligare en faktor som hämmar amatörkulturens utveckling är de bidragsregler som hindrar åldersintegrerad verksamhet. När reglerna hindrar unga människor från att exempelvis sjunga i en generationsblandad kör där de känner sig höra hemma fungerar inte regelverket tillfredsställande. Jag anser att regeringen bör återkomma med förslag till anpassning av bidragsregler så att de inte hindrar åldersintegrerad verksamhet.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bifaller motion Kr307 (v) yrkandena 33 och 34.

4. Stärkt roll för folkhögskolorna, punkt 3 (s)

av Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr317 av Per Svedberg (s).

Ställningstagande

Regeringen för en politik som leder till att alltför många människor ställs utanför välfärden och många får svårt att komma tillbaka. Vi vill att folkhögskolorna ska användas på ett bättre sätt för att bistå den som vill skaffa sig en ny utbildning eller för den som för första gången sedan gymnasiet tar steget tillbaka till skolan.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bifaller motion Kr317 (s).

5. Arbete med integrationsfrågorna, punkt 5 (s)

av Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr275 av Lars Johansson (s).

Ställningstagande

Folkbildningens uppdrag är att stärka demokratin, bidra till människors möjligheter att påverka sin egen livssituation, utjämna utbildningsklyftor, bredda kulturintresset och arbeta med de prioriterade verksamhetsområdena. Dit hör den gemensamma värdegrunden, det mångkulturella samhällets utmaningar, den demografiska utmaningen, det livslånga lärandet samt folkhälsa, global rättvisa och hållbar utveckling. Detta gör att folkhögskolorna är särskilt lämpade att arbeta med integrationsfrågor i de invandrartäta områdena i våra storstäder.

Vissa insatser görs redan, men det behövs mer. Ett exempel på behovet av mer stöd är Biskopsgården i Göteborg. Stadsdelen präglas av ett demokratiskt underskott och är socialt marginaliserad. Bland medborgarna är utbildningsnivån låg, ohälsotalen höga, bidragsberoendet stort och valdeltagandet lågt, arbetslösheten hög osv. Stadsdelen präglas också av den marginalisering som resulterar i en tynande näringsverksamhet och en underdimensionerad social service. Med Kunskapslyftet etablerades 1997 sex utbildningsanordnare i Biskopsgården. Nu finns endast Göteborgs folkhögskola kvar. Det är både svårt och dyrt att etablera sig i dessa områden och resurserna är knappa och ojämna. Resurser för att arbeta långsiktigt med denna typ av uppdrag har uteblivit.

Vi vill med denna beskrivning peka på vikten av att samhället ger långsiktigt goda förutsättningar för denna typ av verksamhet i de mångkulturella miljonprogramsområdena.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bifaller motion Kr275 (s).

6. Stärkt intresse för matematik, naturvetenskap och teknik, punkt 8 (s)

av Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Kr225 av Thomas Strand (s) yrkande 2 och 2008/09:Ub599 av Marie Granlund m.fl. (s) yrkande 8.

Ställningstagande

Vi anser att intresset för matematik, naturvetenskap och teknik behöver stärkas i samhället och i skolan. Men för att skolan ska lyckas med detta krävs att föräldrarna också engageras. Vi vet samtidigt att det för många föräldrar är svårt att stötta sina barn inom dessa ämnesområden. Här skulle studieförbunden kunna spela en viktig roll för att mobilisera och nå ut till föräldrar.

Folkhögskolorna har genom sin pedagogik goda förutsättningar att återuppväcka intresset för studier och lärande, något som kan komma till god nytta i ämnet matematik. Vi anser att folkhögskolornas pedagogiska erfarenheter och metodik kan ge gott stöd till matematikundervisningen hos andra utbildningsanordnare.

Det behövs ett särskilt kunskapslyft vad gäller matematik, naturkunskap och teknik. Staten bör därför ta initiativ till en dialog med folkbildningens aktörer, utan att för den skull tumma på principen om folkbildningens fria och obundna roll.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bifaller motionerna Kr225 (s) yrkande 2 och Ub599 (s) yrkande 8.

7. Bidrag till frivilligorganisationer, punkt 10 (s)

av Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Kr253 av Catharina Bråkenhielm (s) och 2008/09:Kr281 av Anita Brodén m.fl. (fp) yrkande 5 och avslår motion 2008/09:Kr340 av Monica Green (s).

Ställningstagande

Friluftsliv och hälsa hör ihop. Friluftorganisationerna tar ett stort ansvar för att bygga ett mer hälsosamt samhälle. Vi anser därför att friluftslivets organisationer bör ges en högre status från samhällets sida och att ökad hänsyn bör tas till deras förebyggande arbete. Samtidigt bör friluftsrörelsen på samma sätt som idrottsrörelsen kunna ges ansvar för att administrera sina bidrag själv.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bifaller motionerna Kr253 (s) och Kr281 (fp) yrkande 5 samt avslår motion Kr340 (s).

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Kr224 av Thomas Strand (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till överläggning med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om bidragen till folkbildningen.

2008/09:Kr225 av Thomas Strand (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om folkbildningens möjligheter att arbeta för ett ökat valdeltagande i EU-valet samt en fördjupad debatt om vad medlemskapet i Europeiska unionen innebär.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om folkbildningens möjligheter att öka föräldrars egen kunskap om matematik, naturkunskap och teknik som stöd i svensk utbildning.

2008/09:Kr240 av Louise Malmström och Jan Björkman (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slå vakt om folkbildningens särart och utvecklingsmöjligheter samt att på nationell nivå påbörja en dialog med lokala och regionala bidragsgivare kring bidragsgivningen.

2008/09:Kr246 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en stärkt och säkrad position för studieförbund och folkhögskolor.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om folkhögskolors unika möjligheter att ge arbetslösa en plattform för arbete.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att många folkhögskolor, trots stora besparingsinsatser, lever under pressade ekonomiska villkor.

2008/09:Kr253 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ökad hänsyn bör tas till friluftsrörelsens status med idrottsrörelsen som förebild.

2008/09:Kr273 av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att värna om folkbildningen.

2008/09:Kr275 av Lars Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Folkbildningsrådet och folkhögskolorna bör ges ett riktat uppdrag att arbeta med integrationsfrågorna i de stora städernas mångkulturella miljonprogramsområden.

2008/09:Kr281 av Anita Brodén m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se till att det finns tydliga politiska mål och visioner för friluftsrörelserna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i större utsträckning använda sig av friluftsrörelsens potential i folkhälsoarbetet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i större utsträckning använda sig av friluftsrörelsens potential för att öka förståelsen för naturens miljö- och kulturvärden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i större utsträckning använda sig av friluftsrörelsens potential i integrationsarbetet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjliggöra en lämplig organisation av samhällets resurser till friluftsrörelsen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inbegripa vikten av friluftaktiviteter i statliga och kommunala beslut och satsningar.

2008/09:Kr291 av Ronny Olander m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att definiera koloniträdgårdsverksamhet som en stödberättigad form av friluftsliv.

2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v):

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en arbetsgrupp, bestående av representanter för Ungdomsstyrelsen, Folkbildningsrådet och amatörculturens samarbetsgrupp (ax), bör ges i uppdrag att utreda hur det övergripande ansvaret för amatörculturen ska utformas.

34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till anpassning av bidragsregler så att de inte hindrar åldersintegrerad verksamhet.

2008/09:Kr317 av Per Svedberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka folkhögskolornas roll.

2008/09:Kr324 av Staffan Danielsson m.fl. (c, m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge funktionshindrade lika möjligheter till studier på folkhögskolor.

2008/09:Kr332 av Per Lodenius och Lars-Ivar Ericson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inleda en informations- och utbildningskampanj i syfte att ge stöd för dem, främst äldre, som har ett behov av att få kunskap om hur man använder datorer och Internet i vårt samhälle.

2008/09:Kr340 av Monica Green (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet och vikten av förebyggande arbete i frivilligorganisationer och i kommuner.

2008/09:Kr342 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det borde vara möjligt för de kommuner som så önskar att sammanföra folkhögskole- och komvuxverksamheterna och att folkhögskolor även ska få ge betyg i enskilda ämnen i likhet med komvux.

2008/09:Kr357 av Sven Bergström och Ulrika Carlsson i Skövde (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att stärka friluftslivet.

2008/09:Ub599 av Marie Granlund m.fl. (s):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om folkbildningens möjligheter för matematiken.